

Nr 44.

Ankom till riksdagens kansli den 2 juni 1936 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 12 maj 1917 (nr 269) om fastighetsbildning i stad m. m. jämte i ärendet väckta motioner.

Genom en den 6 mars 1936 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 139, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

1) Lag

angående ändring i vissa delar av lagen den 12 maj 1917 (nr 269) om fastighetsbildning i stad.

Härigenom förordnas, att 7 kap. 12, 14, 17 och 18 §§ lagen den 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges:

12 §.

Sedan fastighetsregistret blivit upplagt, har registerföraren att skyndsamt hos lantmäteristyrelsen, byggnadsstyrelsen, Konungens befallningshavande och magistraten därom göra anmälan.

Magistraten kungöre — — — staden intagas.

14 §.

Arbetet med fastighetsregistrets uppläggande och förande står under överinseende av lantmäteristyrelsen.

Den närmare — — — dess magistrat.

17 §.

Vad i — — — skall iakttagas.

I fall — — — av registerkarta.

För samhälle — — — bekosta registerföringen.

Sedan fastighetsregister enligt de för stad meddelade bestämmelser upplagts för samhälle, skall, där så ej förut skett, fastighet eller område, som ingår i samhället, uteslutas ur jordregistret. För åtgärdens vidtagande har registerföraren för samhället att göra anmälan hos den som för jordregistret.

18 §.

Anser samhälle eller enskild sakägare sin rätt vara förnärmad genom beslut som jämlikt detta kapitel meddelats av magistraten, Konungens befallningshavande eller lantmäteristyrelsen, äge däröver anföra besvär i den ordning som för överklagande av förvaltande myndigheters och ämbetsverks beslut är bestämd.

Finner någon — — — å registret.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1936.

2) L a g

angående ändring i vissa delar av lagen den 18 juni 1926 (nr 326) om delning av jord å landet.

Härigenom förordnas, att 1 kap. 8 § samt 9 kap. 1 och 2 §§ lagen den 18 juni 1926 om delning av jord å landet skola i nedan intagna delar erhålla följande ändrade lydelse:

1 KAP.

8 §.

Är skifteslag — — — ovan sägs.

Är odelat skifteslag, som i denna paragraf avses, i sin helhet i en ägares hand, och utgöres skifteslaget av två eller flera under särskilda jordregisternummer upptagna fastigheter, då må på yrkande av ägaren laga skifte till brytande av samfälligheten emellan dessa äga rum, såframt ej med tillämpning av de i första stycket stadgade grunder hinder härför möter.

Ej skall — — — för avstyckning.

Där enligt — — — till efterrättelse.

9 KAP.

1 §.

Oskiftad jord — — — envar delägare.

Utgöres skifteslaget av två eller flera hemman eller för sig bestående lägenheter, skall, såvitt angår förhållandet mellan dessa inbördes, vad enligt särskild föreskrift för orten eller sedvänja i orten användes såsom jämförelsegrund för delaktighet i by eller, där sådan jämförelsegrund ej finnes, oförmedlade mantalet utgöra delningsgrund.

Har i — — — till efterrättelse.

2 §.

Har jord, som skall skiftas, förut delats genom lantmäteriförrättning som fastställts eller eljest är lagligen gällande, skall, såvitt angår förhållandet mel-

lan de vid den föregående delningen utlagda ägototterna, innehavet enligt samma delning utgöra delningsgrund och förty varje sådan lott tilldelas vad enligt uppskattning svarar mot de ägor som vid den förra delningen tillagts ägototten. Var den äldre delningen tegskifte, skall vad nu är sagt gälla allenast i den mån ej sådant stadgande om delningsgrund, som beträffande förhållandet mellan olika hemman eller för sig bestående lägenheter må vara för viss landsort meddelat, annat föranleder.

Där i — — — nämnda jord.

Lag samma — — — eller åsatts.

Att utläggande — — — stycket stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1936.

3) L a g

angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 18 juni 1926 (nr 336) om sammanläggning av fastigheter å landet.

Härigenom förordnas, att 1 § lagen den 18 juni 1926 om sammanläggning av fastigheter å landet skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

1 §.

Fastigheter å landet, som äro i en ägares hand, må efter ty här nedan sägs sammanläggas till en fastighet,

1. om envar — — — andra ägor;
2. om fastigheterna utgöra skilda hemman eller för sig bestående lägenheter eller delar därav och gemensamt ingå i ett skifteslag, vilket icke delats genom lantmåteriförrättning som fastställt eller eljest är lagligen gällande;
3. om fastigheterna — — — å landet.

Vidare må — — — å landet.

Ej vare — — — mot sammanläggning.

Fastighet, som — — — är fråga.

Fastigheter, vilka — — — prövas föreligga.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1936.

I samband med propositionen har utskottet till behandling förehaft följande inom riksdagen väckta motioner, nämligen

dels likalydande motionerna I: 365 av herr *Nylander m. fl.* och II: 705 av herr *Andersson* i Falkenberg *m. fl.*,

dels ock motionen II: 726 av herr *Johanson* i Huskvarna *m. fl.*

I motionerna hemställas, att de i propositionen framlagda lagförslagen måtte av riksdagen avslås.

I fråga om de skäl, som ligga till grund för propositionen, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen. Beträffande motiveringen till motionerna hänvisas till vad som anförts i motionerna I: 369 och II: 725, vilka väckts i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 138, varom nedan förmäles.

Genom proposition, nr 138, till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t framlagt förslag till lösning av vissa spörsmål angående fastighetsväsendet, innefattande bl. a. införande av ny ordning för tillsynen över fastighetsregistreringen i städer och stadslignande samhällen samt avskaffande i väsentliga delar av jordebokens förande. I sagda proposition har föredragande departementschefen framhållit, att dessa förslag syntes medföra vissa ändringar i gällande författningar av beskaffenhet att böra vidtagas i den ordning, varom förmäles i § 87 regeringsformen. Förslag till de sålunda åsyftade lagändringarna upptagas i nu förevarande proposition, nr 139.

Vad angår tillsynen över fastighetsregistreringen skall enligt det i propositionen nr 138 framlagda förslaget överinseendet över städernas och de stadslignande samhällenas registerväsen — som för närvarande jämlikt 7 kap. 14 § fastighetsbildningslagen ankommer på fastighetsregisterkommissionen — förläggas till lantmäteristyrelsen. Stadgande härom har upptagits i nyssnämnda lagrum, varjämte den nya ordningens genomförande föranlett jämkningar i 12 och 18 §§ samma kapitel och lag i vad dessa paragrafer innefatta bestämmelser rörande fastighetsregisterkommissionen.

I fråga om jordeboken innebär det i propositionen nr 138 upptagna förslaget, att jordeboken ej vidare skall föras utom såvitt angår vissa räntor och avgälder. Föreskrift härom torde, enligt vad i förevarande proposition nr 139 framhålles, kunna meddelas i administrativ ordning. Emellertid förekomma såväl i jorddelningslagen som i sammanläggningslagen bestämmelser, vilka anknyta sig till den i jordeboken skedda redovisningen av fastighetsenheter. Då efter den nya ordningens genomförande förändringar i fastighetsbeståndet ej skola redovisas i jordeboken, kan tydligen denna icke vidare tjäna som grundval för lagstiftningen. Med hänsyn härtill har det ansetts nödigt att genom en omredigering av berörda bestämmelser upphäva sambandet med jordeboken. Ändringar ha sålunda föreslagits i 1 kap. 8 § samt 9 kap. 1 och 2 §§ jorddelningslagen, 1 § sammanläggningslagen ävensom 17 § fastighetsbildningslagen.

Utskottet. Det i den nu förevarande propositionen, nr 139, framlagda förslaget till lag angående ändring i vissa delar av lagen om fastighetsbildning i stad avser bland annat att tillsynen över fastighetsregistreringen skall överflyttas

till lantmäteristyrelsen. Härmed sammanhänger frågan om tillsynen över mättningsväsendet i städer och stadsliknande samhällen. Riksdagen har tidigare vid flera tillfällen intagit en avvisande ståndpunkt till tanken att förlägga tillsynen över mättningsväsendet till lantmäteristyrelsen. Det vid innevarande års riksdag av Kungl. Maj:t framlagda förslaget i sådan riktning har av utskottet uppmärksamrats i samband med utskottets prövning av nyssnämnda proposition. Utskottet har funnit övervägande skäl nu tala för bifall till förslaget om överlämnande av tillsynen över mättningsväsendet till lantmäteristyrelsen. Härvid vill dock utskottet uttala, att det synes utskottet nödvändigt att kunskap och erfarenhet angående stadsplaneväsendet bli representerade inom den byrå av lantmäteristyrelsen, åt vilken tillsynen över mättningsväsendet blir anförtrodd. Det i förevarande proposition, nr 139, framlagda förslaget att fastighetsregisterkommissionens uppgifter i fråga om tillsynen över fastighetsregistreringen överflyttas till lantmäteristyrelsen tillstyrkes av utskottet.

Förslaget angående upplösandet av sambandet mellan jordeboken och fastighetsregistreringen å landsbygden anser sig utskottet jämväl böra tillstyrka.

Mot den närmare utformningen, av de föreslagna lagändringarna har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen måtte, med avslag å motionerna I: 365 samt II: 705 och 726, bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 139.

Stockholm den 2 juni 1936.

På första lagutskottets vägnar:

S. LINNÉR.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar *Klefbeck, Velander, Löfgren, Norling, Ekströmer, Henriksson och Verner Andersson*;

från andra kammaren: herrar *Linnér, Nilsson* i Antnäs och *Hedlund* i Östersund, fru *Östlund* samt herrar *Berg* och *Lindberg* i Stockholm.

Reservation

av herrar *Velander, Norling, Ekströmer* och *Verner Andersson*.